

A falu déli végében a Selyem/Surányi-patak mentén fekvő (hrs.: 063/8–11, 0111/3–9) mély fekvésű területet gaz borítja, régészeti terepi megfigyelésre alkalmatlan.

A falutól délre a Selyem/Surányi-patak nyugati partján enyhén emelkedő területen (hrs.: 0111/10, 0113/1) szántás volt. A Vas megye földrajzi nevei c. kötetben Tanyaként jelölik, mint a falutól kis távolabb eső házakat, mára azonban már összeépült a faluval. Itt található a vízműnek egy átemelője. A területen nagy mennyiségben bronzkori kerámia került elő. A lelőhely mérete kb. 200×150 m, iránya északnyugat–délkelet.

Munkatársak: Derdák Ferenc geodéta, Hódi Attila.

FARKAS CSILLA

404. Vassurány határa

(Vas megye) Ró, Kk

2003. április 30-án terepbejárást végeztünk a település határában.

Alsó-kertekalja: A Surány-pataktól 300 m-re Ny-ra, egy sík szántó fekszik (tengerszint feletti magasság 211 m). A 19. század óta intenzív mezőgazdasági művelés alatt áll. A leletek viszonylag jól elhatárolható területen a szántó É-i részén kerültek elő. Ny–K-i irányba a lelőhely határait sajnos nem lehetett pontosan meghatározni a sűrű aljnövényzet miatt. A kerámia egy része biztosan a 15–16. századra tehető.

Perec-major: A Győr és Szombathely közötti 400 kV-os távvezeték Vas megyei szakaszáról készülő régészeti hatástanulmány elkészítéséhez terepbejárást végeztünk a nyomvonalon. A vizsgált terület részben növényzettel fedett. Új lelőhelyként római kori villára utaló nyomokat regisztráltunk a területen (36. sz. lelőhely).

Szérűskert: A terület a Surány-pataktól 500 m-re K-re, egy sík szántón fekszik (tengerszint feletti magasság 211 m). A leletek viszonylag jól elhatárolható területen a szántó D-i részén kerültek elő. A kerámia nagy része a késő középkorra tehető.

Munkatársak: Vámos Gábor, Beck-Teleky Tamás és Szilasi Attila Botond régésztechnikusok.

ILON GÁBOR

405. Vác, Gasparik utca 15.

(Pest megye) Á, Kk, Ú

A szondázó ásatás helyszíne a középkori városfal külső szélénél található. A ház alatt levő, 3,20×4,6 m alapterületű pince boltozata téglá, felmenő fala kő. A betöltődés legfelső rétegét a tulajdonos eltávolította, így az ásatáson feltárt legfiatalabb réteg 17–18. századi. Alatta, az eredeti humuszból Árpád-kori cserepek kerültek felszínre. Az ásatási megfigyelések és a leletek alapján a pince a török kor vége körül, illetve – ez a valószínűbb – a török kor utáni újjáépítéskor készülhetett.

MIKLÓS ZSUZSA

406. Vác, Március 15. tér, Szent Mihály templom

(Pest megye) Kö

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága, illetve a Tragor Ignác Múzeum 2003. október 21-én kezdte meg a feltárást a főtéren. A templom helyszínének rögzítése volt az első feladat a tér rendezési terveinek átgondolásához. A régészeti kutatást és a téli állagvédelmet is az önkormányzat fedezte. Feltártuk a templom Ny-i oromfalát, az É-i és D-i templomhajó falainak részleteit. Több 18. századi átépítési kísérlet (elsősorban nagyon szép téglapadló-részletek) nyomait is felfedeztük. A templom Ny-i oromfalának szélessége 21 m. A DNy-i saroknál megtaláltuk a tornyot, ez egy 8×8 m-es építmény, meglehetősen kis belmérettel és vastag falakkal.

Az eddig ismert történeti és régészeti adatok: A templom első okleveles említése 1319-ből való. A török korban a keresztények egyetlen működő temploma volt, 1684-ig a reformátusok használták, majd a katolikusok visszafoglalták, s a 18. század közepéig, mint székesegyház tiszelték. 1755-ben Oracsek Ignác a középkori templom falait is felhasználó barokk templom tervét készítette el. A régi templom állapota igen rossz volt, ezért 1761-ben Esterházy Károly püspök leállította a kezdődő átépítést. Ezért épült meg végül a Konstantin téri nagy templom. A főtér D-i végében és részben a Széchenyi utca torkolatára kiterjedően elhelyezkedő középkori templom azért Vác történetének nagy tanúja. Állt itt egy háromhajós, sokszögű szentélyzáródású, toronnyal, sekrestyével, kápolnával kiegészített gótikus templom, amely a 16. század elejéig központja volt a német városnak, ellátta és szervezte a hitéletet három évszázadon át. Romjainak feltárását és bemutatását igen fontosnak tartom.

TETTAMANTI SAROLTA

407. Vác, Múzeum utca

(Pest megye) Kk, Tő, Kú

2003. júliustól szeptemberig közműfektetési munkálatok folytak a Múzeum u.–Budapesti Főút sarkától a Múzeum u. 4. sz. előtti térségig (volt múzeumépület). Legnagyobb részben régi közműnyomvonalat nyitottak ki újra, az árkok oldala omlott, életveszélyes volt a dokumentálás. Folyamatosan meg lehetett figyelni a paticsos, szenes csíkokat (ház- és tűzhelymaradványok), gödröket. A leletanyag késő középkori, török kori, 18. századi, objektumokból és szórványként egyaránt. A terület a középkori magyar városhoz tartozik, 31/2k sz. lelőhely.

TETTAMANTI SAROLTA

408. Vácszentlászló, Tópart

(Pest megye) U, B, Szk, Sza

2003. december 7-én és 9-én Vácszentlászló hétvégi házas negyedében, a horgászto partjához közel (attól ÉK-re) eső Hosszúmesgye, Kaszáló, Kárász és Süllő utcá-